

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 22.6.2006
COM(2006) 322 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,
ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**

**Τρίτη έκθεση σχετικά με τις πρακτικές προετοιμασίες για τη μελλοντική διεύρυνση της
ζώνης του ευρώ**

{SEC(2006) 785}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2.	Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΩΝ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	3
2.1.	Προετοιμασίες στη Σλοβενία	3
2.1.1.	Γενικό πλαίσιο	3
2.1.2.	Χρηματοπιστωτικός τομέας και επιχειρήσεις	4
2.1.3.	Δημόσιες υπηρεσίες	5
2.1.4.	Καταναλωτές και ευρύ κοινό	5
2.1.5.	Συμπέρασμα	6
2.2.	Οι προετοιμασίες στα άλλα κράτη μέλη	7
2.2.1.	Εθνικές καταληκτικές ημερομηνίες για την υιοθέτηση του ευρώ	7
2.2.2.	Γενικό πλαίσιο για τις πρακτικές προετοιμασίες	8
2.2.3.	Προετοιμασίες σχετικές με τον χρηματοπιστωτικό τομέα ή με τη μετάβαση στο ευρώ στον τομέα των μετρητών	9
2.2.4.	Προετοιμασίες που αφορούν τις επιχειρήσεις εν γένει	10
2.2.5.	Ανάγκη για συμφωνίες μεταξύ λιανικού εμπορίου και καταναλωτών για σταθερές τιμές	11
2.2.6.	Δημόσιες υπηρεσίες	12
2.2.7.	Δραστηριότητες επικοινωνίας	12
2.2.8.	Συμπέρασμα	13
3.	ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΑΝ ΠΡΟΣΦΑΤΑ	13
	ANNEX 1 - Preparations at Community level	15
	ANNEX 2 – List of relevant changeover characteristics	18
	ANNEX 3 – Table: State of practical preparations (June 2006)	20
	ANNEX 4 - Euro coins designs of the future national sides of Slovakia	30
	ANNEX 5 - State of public opinion in the recently acceded Member States	31

Τρίτη έκθεση σχετικά με τις πρακτικές προετοιμασίες για τη μελλοντική διεύρυνση της ζώνης του ευρώ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ζώνη του ευρώ αποτελείται σήμερα από δώδεκα κράτη μέλη της ΕΕ. Προϋπόθεση για την εισδοχή ενός κράτους μέλους στη ζώνη του ευρώ είναι η συμμόρφωση με τα κριτήρια σύγκλισης του Μάαστριχτ, τα οποία ορίζονται στη Συνθήκη. Ο βαθμός στον οποίο οι διάφορες χώρες έχουν ανταποκριθεί στις επίσημες απαιτήσεις προκειμένου να τους επιτραπεί να υιοθετήσουν το ευρώ αξιολογείται από την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις τακτικές εκθέσεις τους για τη σύγκλιση¹. Η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο τελούν υπό ειδικό καθεστώς απαλλαγής (opt-out), οι δε υπόλοιπες ένδεκα χώρες είναι «κράτη μέλη με παρέκκλιση»² και αναμένεται να υιοθετήσουν το ευρώ μόλις συντρέξουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις.

Πέραν της ανταπόκρισης στα κριτήρια εισδοχής, για την εισαγωγή του ευρώ απαιτείται προσεκτικός προγραμματισμός και εκτεταμένες πρακτικές προετοιμασίες, στις οποίες χρειάζεται να συμμετάσχουν ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας, όπως και το ευρύτερο κοινό. Η Επιτροπή έχει αναλάβει δέσμευση να υποβάλλει εκθέσεις σε τακτική βάση, τουλάχιστον μία φορά ετησίως ή όποτε το δικαιολογούν έκτακτες εξελίξεις, σχετικά με τις προετοιμασίες αυτές. Οι εκθέσεις σχετικά με τις πρακτικές προετοιμασίες δεν συνδέονται με τις εκθέσεις σύγκλισης. Η πρώτη και η δεύτερη έκθεση σχετικά με τις πρακτικές προετοιμασίες για τη μελλοντική διεύρυνση της ζώνης του ευρώ³ εγκρίθηκαν τον Νοέμβριο του 2004 και του 2005, αντιστοίχως.

Ενόψει της πιθανής διεύρυνσης της ζώνης του ευρώ με τη συμμετοχή της Σλοβενίας από την 1η Ιανουαρίου 2007, η παρούσα έκθεση εκδίδεται νωρίτερα και επικεντρώνεται ιδιαίτερα στις συνεχιζόμενες προετοιμασίες στο εν λόγω κράτος μέλος. Γενικότερα, η έκθεση εστιάζεται στην πορεία των πρακτικών προετοιμασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη σε εθνικό επίπεδο. Οι προετοιμασίες σε κοινοτικό επίπεδο συνοψίζονται στο παράρτημα 1.

2. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΩΝ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ^{4 5}

2.1. Προετοιμασίες στη Σλοβενία

2.1.1. Γενικό πλαίσιο

Η Σλοβενία προγραμματίζει να εισαγάγει το ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2007.

¹ Οι πλέον πρόσφατες εκθέσεις σύγκλισης εγκρίθηκαν στις 16 Μαΐου 2006, κατόπιν αιτήματος της Λιθουανίας (COM(2006) 223) και της Σλοβενίας (COM(2006) 224). Η Επιτροπή θα εκδώσει την επόμενη τακτική έκθεση σύγκλισης το φθινόπωρο του 2006. Η έκθεση της ΕΚΤ για τη σύγκλιση εκδόθηκε στις 15 Μαΐου 2006, κατόπιν αιτήματος της Λιθουανίας και της Σλοβενίας.

² Στις δέκα χώρες που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Μαΐου 2004 έχει δοθεί το καθεστώς «κρατών μελών με παρέκκλιση», δυνάμει του άρθρου 4 της Πράξης Προσχώρησης. Η Σουηδία έγινε κράτος μέλος με παρέκκλιση τον Μάιο του 1998.

³ COM(2004) 748 της 10ης Νοεμβρίου 2004 και COM(2005) 357 της 4ης Νοεμβρίου 2005.

⁴ Βάσει πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν έως τις 9 Ιουνίου 2006.

⁵ Βλέπε επίσης παράρτημα 2, στο οποίο συνοψίζονται ορισμένα σχετικά χαρακτηριστικά της μετάβασης, και παράρτημα 3, στο οποίο παρουσιάζεται συνοπτική επισκόπηση της πορείας των προετοιμασιών στα σχετικά κράτη μέλη.

Το ρυθμιστικό σχέδιο της Σλοβενίας για την εισαγωγή του ευρώ εγκρίθηκε από την Τράπεζα της Σλοβενίας και τη σλοβενική κυβέρνηση τον Ιανουάριο του 2005 και επικαιροποιήθηκε στις 2 Φεβρουαρίου 2006. Προβλέπει σενάριο «κοσμογονίας» ("big bang"), βάσει του οποίου η περίοδος διπλής κυκλοφορίας παρατείνεται και θα διαρκέσει 14 ημέρες, αντί για τις αρχικά προβλεπόμενες 7.

2.1.2. Χρηματοπιστωτικός τομέας και επιχειρήσεις

Όσον αφορά την αλλαγή νομίσματος στον τομέα των μετρητών, οι έμποροι λιανικής θα δίνουν ρέστα σε ευρώ μόνον από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας⁶. Έχουν καθοριστεί οι λεπτομερείς ρυθμίσεις για τον προκαταρκτικό εφοδιασμό⁷, και συγκεκριμένα ότι ο προκαταρκτικός εφοδιασμός με κέρματα ευρώ θα αρχίσει την 1η Σεπτεμβρίου 2006 και με χαρτονομίσματα ευρώ στις 11 Δεκεμβρίου 2006. Ο περαιτέρω εφοδιασμός των επιχειρήσεων και του λιανικού εμπορίου με κέρματα και χαρτονομίσματα ευρώ προβλέπεται από την 1η και την 11η Δεκεμβρίου 2006, αντιστοίχως. Οι επιχειρήσεις και το λιανικό εμπόριο θα παραλάβουν προσυσκευασμένες δέσμες κερμάτων, οι οποίες θα περιέχουν κέρματα κατάλληλης αξίας για την πραγματοποίηση των αρχικών συναλλαγών σε μετρητά. Στο κοινό θα διατεθούν 150 000 «σακούλια εκκίνησης» με κέρματα, μέσω των εμπορικών τραπεζών, από τις 15 Δεκεμβρίου 2006. Αυτός ο σχετικά μικρός αριθμός από «σακούλια εκκίνησης» θα μπορούσε κάλλιστα να αυξηθεί, προκειμένου να εφοδιαστούν περισσότερα νοικοκυριά με κέρματα ευρώ πριν από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας.

Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2006, ο τραπεζικός τομέας θα αναβαθμίσει το λογισμικό και τα μηχανήματα ATM, ούτως ώστε να μπορεί να γίνεται ανάληψη χαρτονομισμάτων τόλαρ μόνον μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006, ενώ, από την 1η Ιανουαρίου 2007, θα δίδονται μόνον χαρτονομίσματα των 10 και 20 ευρώ. Επειδή σήμερα προβλέπεται ότι μόνον το 60 έως 70% των μηχανημάτων ATM θα διαθέτουν χαρτονομίσματα ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 2007, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για να επιτευχθεί πλήρης και έγκαιρη αλλαγή του νομίσματος. Επιπλέον, θα πρέπει να εξασφαλιστεί διεύρυνση του ωραρίου λειτουργίας των τραπεζών πριν και μετά την ημερομηνία εισαγωγής του ευρώ. Και ακόμη, χρειάζεται να εφαρμοστούν ειδικά μέτρα προκειμένου να αντιμετωπιστεί η μαζική επιστροφή εθνικού νομίσματος κατά τις πρώτες ημέρες μετά την κυκλοφορία του ευρώ.

Όσον αφορά τις εμπορικές τράπεζες, η τελευταία εργάσιμη ημέρα συναλλαγών σε τόλαρ θα είναι η Παρασκευή, 29 Δεκεμβρίου 2006. Από τις 30 Δεκεμβρίου 2006 έως τις 2 Ιανουαρίου 2007, οι τράπεζες δεν θα διενεργούν συναλλαγές για τους πελάτες, αλλά θα προετοιμάσουν τη μετατροπή των συστημάτων τους, ώστε να είναι έτοιμες να δέχονται πληρωμές σε ευρώ – με ή χωρίς μετρητά – από την πρώτη εργάσιμη ημέρα του 2007. Σύμφωνα με τον νόμο για τη διπλή αναγραφή των τιμών σε τόλαρ και ευρώ, που τέθηκε σε ισχύ στις 26 Νοεμβρίου 2005, η διπλή αναγραφή των τιμών για αγαθά και υπηρεσίες είναι υποχρεωτική από την 1η Μαρτίου 2006. Μέχρις ότου καθοριστεί αμετάκλητα η ισοτιμία μετατροπής, χρησιμοποιείται η κεντρική ισοτιμία του ΜΣΙ ως υποκατάστατο της ισοτιμίας μετατροπής. Ο νόμος προβλέπει μεγάλο αριθμό εξαιρέσεων από την απαίτηση διπλής αναγραφής των τιμών, π.χ. για τα

⁶ Πρώτη ημέρα κυκλοφορίας είναι η ημέρα εισαγωγής χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ σε ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος. Σύμφωνα με το σενάριο «κοσμογονίας» ("big bang"), η εισαγωγή των μετρητών ευρώ συμπίπτει με την εισαγωγή του ευρώ ως νομίσματος.

⁷ Ο προκαταρκτικός εφοδιασμός ή προεφοδιασμός αναφέρεται στην παροχή χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες σε πιστωτικά ιδρύματα πριν από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας. Ο περαιτέρω εφοδιασμός συνεπάγεται τη διανομή από τα πιστωτικά ιδρύματα των χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ, με τα οποία έχουν προεφοδιαστεί πριν από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας, σε λιανικές και άλλες επιχειρήσεις και ενδεχομένως ακόμη και στο ευρώ κοινό.

πρατήρια καυσίμων, τις μικρές επιχειρήσεις και τους αγρότες που πωλούν σε τελικούς χρήστες, για τους καταλόγους πωλήσεων, για την πώληση κρέατος, ψαριών και ψωμιού, βιβλίων και άλλων δημοσιευμάτων, και για τα αυτόματα μηχανήματα πώλησης.

Όσον αφορά τη μετάβαση των κεφαλαιαγορών στο ευρώ, στην επικαιροποίηση του εθνικού σχεδίου μετάβασης καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη μετατροπή του μετοχικού κεφαλαίου, τη μετατροπή των ονομαστικών αξιών των τίτλων και τις αλλαγές στον νόμο περί εταιρειών, που βρίσκονται σήμερα στο στάδιο της προετοιμασίας.

2.1.3. Δημόσιες υπηρεσίες

Στις 3 Μαΐου 2006, απεστάλη στην ΕΚΤ για διαβούλευση το νομοσχέδιο για την εισαγωγή του ευρώ. Ο εν λόγω νόμος, μεταξύ άλλων, θα προβλέπει κανόνες για τη μετάβαση στο ευρώ, θα καθορίζει την περίοδο διπλής κυκλοφορίας και την περίοδο ανταλλαγής χαρτονομισμάτων και κερμάτων τόλαρ με ευρώ, και θα ρυθμίζει τη μετατροπή του δημοσίου χρέους. Τον Δεκέμβριο του 2005, εγκρίθηκαν τροποποιήσεις του νόμου για τη φορολογία των μισθωτών και, τον Απρίλιο του 2006, εγκρίθηκαν τροποποιήσεις του νόμου για την Τράπεζα της Σλοβενίας, του νόμου περί πλημμελημάτων και του νόμου περί εταιρειών. Τον Απρίλιο του 2006, υπεβλήθη στο Κοινοβούλιο σχέδιο τροποποίησης του νόμου περί εγγυοδοσίας. Τα φορολογικά ζητήματα θα ρυθμιστούν με ειδικό εκτελεστικό κανονισμό. Ο κανονισμός θα καθορίζει, μεταξύ άλλων, το νόμισμα στο οποίο πρέπει να υποβάλουν τις φορολογικές δηλώσεις τους οι φορολογούμενοι, μετά την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας, για περιόδους πριν από αυτή την ημερομηνία. Πρέπει να εξασφαλιστεί, για τα ποσά του φόρου καθώς και άλλων χρηματικών αξιών (π.χ. στους κανόνες κοινωνικής ασφάλισης) που έχουν μετατραπεί σε κατάλληλα ποσά σε ευρώ, ότι μετατρέπονται σε τιμές που είναι προς όφελος του πολίτη, δίνοντας έτσι το καλό παράδειγμα στις επιχειρήσεις για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.

Προκειμένου να αποφευχθεί σημαντική προσφορά μετρητών σε εθνικό νόμισμα αμέσως πριν από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας, η ημερομηνία πληρωμής των συντάξεων, που συνήθως καταβάλλονται σε μετρητά, θα μετατεθεί νωρίτερα, στις 22 Δεκεμβρίου από τις 29 Δεκεμβρίου 2006.

Έχουν επιλεγεί τα οκτώ σχέδια της εθνικής όψης των κερμάτων ευρώ. Καθώς η Σλοβενία δεν διαθέτει εθνικό νομισματοκοπείο, τα κέρματα ευρώ θα κατασκευαστούν στο εξωτερικό. Ως κατασκευαστής επελέγη το Νομισματοκοπείο της Φινλανδίας. Τον Φεβρουάριο του 2006, ο Υπουργός Οικονομικών της Σλοβενίας υπέγραψε Μνημόνιο Συμφωνίας με τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την έναρξη της παραγωγής κερμάτων ευρώ και σχετικά με τις προπαρασκευαστικές εργασίες πριν από την έναρξη της παραγωγής.

2.1.4. Καταναλωτές και ευρώ κοινό

Προκειμένου να αποφευχθούν αυξήσεις των τιμών με την ευκαιρία της εισαγωγής του ευρώ, η Ένωση Καταναλωτών της Σλοβενίας παρακολουθεί την εξέλιξη των τιμών στο λιανικό εμπόριο για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες, σε συνεργασία με τη Στατιστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας της Σλοβενίας. Η Ένωση έχει αναγγείλει ότι θα δημοσιοποιεί στα μέσα ενημέρωσης τα ονόματα των λιανεμπόρων που θα αυξήσουν υπερβολικά τις τιμές κατά την περίοδο μετάβασης.

Για να είναι απολύτως αποτελεσματικά, αυτά τα μέτρα χρειάζεται να συνοδεύονται από συμφωνία μεταξύ λιανικού εμπορίου και καταναλωτών, βάσει της οποίας οι λιανέμποροι θα

δεσμευθούν να εφαρμόσουν ορθές πρακτικές όσον αφορά τη διπλή αναγραφή των τιμών και να μην χρησιμοποιήσουν την εισαγωγή του ευρώ ως ευκαιρία για υπερβολική αύξηση των τιμών. Η εν λόγω συμφωνία θα μπορούσε ενδεχομένως να συμπληρωθεί από εκστρατεία «σωστού εμπόρου», στο πλαίσιο της οποίας θα απονέμονται στους λιανεμπόρους που τηρούν τη συμφωνία σήματα ή αυτοκόλλητα με τα οποία θα μπορούν να επισημαίνουν τη δέσμευσή τους να εφαρμόζουν διαφανείς και λογικές τιμές.

Στις 8 Νοεμβρίου 2005, η Σλοβενία και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνήψαν Συμφωνία εταιρικής σχέσης όσον αφορά τις δραστηριότητες ενημέρωσης και επικοινωνίας σχετικά με το ευρώ στη Σλοβενία. Κατά το πρώτο στάδιο (Ιούνιος 2005 – Μάρτιος 2006), δρομολογήθηκαν κάποιες σημαντικές δραστηριότητες, παραδείγματος χάρη, στις 15 Φεβρουαρίου 2006, δημιουργήθηκε ένας ειδικός εθνικός δικτυακός τόπος σχετικά με τη μετάβαση στο ευρώ, λειτουργεί δωρεάν τηλεφωνική γραμμή για το ευρύ κοινό, έχει προετοιμαστεί το πρώτο ενημερωτικό δελτίο («Έρχεται το ευρώ») και πρόκειται να αποσταλεί σε όλα τα νοικοκυριά, έχει επιλεγεί ένα εμπορικό σήμα με το σλόγκαν «Το ευρώ – για όλους μας». Σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διοργανώθηκαν, τον Μάρτιο του 2006, ένα σεμινάριο για δημοσιογράφους και μια διάλεξη. Στις 12 Ιουνίου 2006, παρουσιάστηκε στη Λουμπλιάνα η «έκθεση για τη γένεση του κέρματος ευρώ».

Η Σλοβενία συμμετέχει σε πρόγραμμα αδελφοποίησης με τις Κάτω Χώρες, ώστε να επωφεληθεί από την ολλανδική εμπειρία σε θέματα επικοινωνίας σχετικά με το ευρώ.

Σύμφωνα με την έρευνα του Ευρωβαρομέτρου, που διενεργήθηκε τον Απρίλιο του 2006, το κοινό της Σλοβενίας αντιμετωπίζει την εισαγωγή του ευρώ με τον μεγαλύτερο ενθουσιασμό από όλα τα κράτη μέλη που προσχώρησαν πρόσφατα στην ΕΕ.

Πίνακας 1

Ποσοστό ατόμων που απάντησαν ...	στη Σλοβενία	στα κράτη μέλη που προσχώρησαν πρόσφατα (μέσος όρος)
... ότι αναμένουν θετικό αντίκτυπο για τη χώρα τους από την εισαγωγή του ευρώ	58%	52%
... ότι είναι προσωπικά ευτυχείς που το ευρώ θα αντικαταστήσει / θα μπορούσε να αντικαταστήσει το εθνικό νόμισμα	64%	48 %
... ότι αισθάνονται καλά ενημερωμένοι για το ευρώ	80%	37%
... ότι πιστεύουν ότι η εισαγωγή του ευρώ θα αυξήσει τον πληθωρισμό	65%	46%
... ότι φοβούνται καταχρήσεις στις τιμές κατά τη μετάβαση	70%	74%

2.1.5. Συμπέρασμα

Οι πρακτικές προετοιμασίες της Σλοβενίας για την εισαγωγή του ευρώ φαίνεται ότι βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο και καλύπτουν τα περισσότερα σχετικά χαρακτηριστικά της μετάβασης. Χρειάζονται περαιτέρω βήματα στο πεδίο των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης των καταναλωτών, όπου θα πρέπει να συναφθεί, το συντομότερο δυνατόν, συμφωνία μεταξύ λιανικού εμπορίου και καταναλωτών. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ταχύς και ομαλός εφοδιασμός των πολιτών με μετρητά σε ευρώ από την ημερομηνία εισαγωγής του ευρώ, η αναλογία ΑΤΜ που θα μετατραπούν ώστε να διαθέτουν χαρτονομίσματα ευρώ θα

πρέπει να είναι υψηλότερη από την προβλεπόμενη σήμερα και να πλησιάζει το 100%. Επιπλέον, θα μπορούσε να αυξηθεί ο αριθμός από «σακούλια εκκίνησης» για το ευρύ κοινό. Κάποιες μέρες πριν και μετά την ημερομηνία εισαγωγής του ευρώ, θα πρέπει να διευρυνθεί το ωράριο λειτουργίας των τραπεζών.

2.2. Οι προετοιμασίες στα άλλα κράτη μέλη

2.2.1. Εθνικές καταληκτικές ημερομηνίες για την υιοθέτηση του ευρώ

Σύμφωνα με τον προγραμματισμό της Εσθονίας, καταληκτική ημερομηνία για την εισαγωγή του ευρώ ήταν η 1η Ιανουαρίου 2007. Φάνηκε όμως, κατά τη διάρκεια του 2006, ότι η Εσθονία δεν θα είναι σε θέση να πληροί εγκαίρως τα κριτήρια σύγκλισης του Μάαστριχτ. Η εσθονική κυβέρνηση αποφάσισε επομένως, στις 27 Απριλίου 2006, να μεταθέσει την καταληκτική της ημερομηνία στην 1η Ιανουαρίου 2008.

Και η Λιθουανία επίσης προγραμμάτιζε να υιοθετήσει το ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2007 και ζήτησε να εκπονηθεί έκθεση σύγκλισης, στις 16 Μαρτίου 2006. Στην έκθεση σύγκλισης, η οποία εγκρίθηκε στις 16 Μαΐου 2006, η Επιτροπή κατέληξε, ωστόσο, στο συμπέρασμα ότι η χώρα επί του παρόντος δεν πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να υιοθετήσει το ευρώ. Άρα, η Λιθουανία δεν θα είναι σε θέση να εισαγάγει το ευρώ κατά την ημερομηνία που σκόπευε αρχικά η κυβέρνηση.

Η Κύπρος και η Μάλτα φιλοδοξούν να υιοθετήσουν το ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2008. Η Λεττονία αρχικά είχε την ίδια καταληκτική ημερομηνία, αλλά οι λεττονικές αρχές πρόσφατα ανακοίνωσαν ότι θα χρειαστεί να αναβάλουν την καταληκτική τους ημερομηνία. Η Σλοβακία στοχεύει στην εισαγωγή του ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2009, η δε Τσεχική Δημοκρατία και η Ουγγαρία την 1η Ιανουαρίου 2010. Η Πολωνία και η Σουηδία δεν έχουν προτείνει καμία καταληκτική ημερομηνία. Στη Σουηδία, οι προετοιμασίες στην ουσία είναι παγωμένες, μετά το αρνητικό αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος της 14ης Σεπτεμβρίου 2003. Η σημερινή κατάσταση όσον αφορά τις εθνικές καταληκτικές ημερομηνίες συνοψίζεται στον πίνακα 2.

Πίνακας 2

Καταληκτική ημερομηνία	Κράτη μέλη
1η Ιανουαρίου 2007	Σλοβενία
1η Ιανουαρίου 2008	Εσθονία, Κύπρος, Μάλτα
1η Ιανουαρίου 2009	Σλοβακία
1η Ιανουαρίου 2010	Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία
Προς (ανα)προσδιορισμό	Λεττονία, Λιθουανία, Πολωνία, Σουηδία

Η αβεβαιότητα σχετικά με την επακριβή ημερομηνία κατά την οποία θα εισαχθεί το ενιαίο νόμισμα σε κάθε συγκεκριμένο κράτος μέλος είναι εγγενής στο πλαίσιο των κανόνων που ορίζονται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ, βάσει της οποίας απαιτείται θετική αξιολόγηση ενός αριθμού κριτηρίων σύγκλισης πριν επιτραπεί στις εν λόγω χώρες να υιοθετήσουν το ευρώ, και άρα είναι αναπόφευκτη. Αυτό ίσχυσε επίσης και για τις χώρες που εντάχθηκαν στη ζώνη του ευρώ στο παρελθόν.

Δεν πρέπει να μεγαλοποιούνται οι συνέπειες της αναβολής όσον αφορά την εισαγωγή του ευρώ. Παρ' όλες τις σχετικές αβεβαιότητες, ο καθορισμός (και ο πιθανός επανακαθορισμός) αξιόπιστης καταληκτικής ημερομηνίας παραμένει σημαντικότατο μέσο προώθησης της

διαδικασίας σύγκλισης. Συγκεκριμένα, παρέχει κίνητρα σε όλους τους συντελεστές και τομείς που συμμετέχουν στη διαδικασία και βοηθά ώστε να αυξηθεί ο δυναμισμός για την ολοκλήρωση των πρακτικών προετοιμασιών εγκαίρως. Η παράταση του αρχικού χρονοδιαγράμματος πρέπει, επομένως, να χρησιμοποιείται με σκοπό να ενισχυθούν και να ολοκληρωθούν οι συνεχιζόμενες προετοιμασίες.

Ενόψει των χαμηλών επιπέδων υποστήριξης από το κοινό, που καταγράφηκαν με την πρόσφατη δημοσκόπηση, φαίνεται σκόπιμο να επενδυθούν περισσότερος χρόνος και πόροι στην επικοινωνία σχετικά με τη μετάβαση στο ευρώ. Κατά τις συζητήσεις με τα κράτη μέλη όσον αφορά την επικοινωνιακή στρατηγική τους, η Επιτροπή συνέστησε να ληφθεί υπόψη η ενδεχόμενη αναβολή της καταληκτικής ημερομηνίας, με κατάρτιση «εναλλακτικού σεναρίου». Στο πλαίσιο αυτό, η Εσθονία ενέκρινε επικαιροποίηση της επικοινωνιακής στρατηγικής της, στις 18 Μαΐου 2006. Η Λιθουανία έχει αρχίσει να επικαιροποιεί και να αναθεωρεί την επικοινωνιακή στρατηγική της.

Μερικές χώρες έχουν αποφύγει, μέχρι στιγμής, να καθορίσουν καταληκτική ημερομηνία για την υιοθέτηση του ευρώ, κυρίως επειδή θεωρούν ότι θα χρειαστούν αρκετά ακόμη χρόνια πριν να είναι σε θέση να πληρούν τα κριτήρια σύγκλισης του Μάαστριχτ. Ακόμη και σε αυτές τις χώρες, είναι προς το σαφές συμφέρον των συναλλασσομένων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα να αρχίσουν ήδη να προετοιμάζονται. Θα μπορούσαν, πρώτον, να ενημερωθούν σχετικά με τις λεπτομέρειες εφαρμογής και τις συνέπειες της εισαγωγής του ευρώ στις δραστηριότητές τους. Συν τοις άλλοις, οι αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες για την εισαγωγή του ευρώ προϋποθέτουν έγκαιρο προγραμματισμό. Τέλος, πρέπει να αρχίσει το συντομότερο δυνατόν η υλοποίηση των προετοιμασιών για τη μετάβαση οι οποίες δικαιολογούνται από οικονομική άποψη. Για παράδειγμα, όποτε χρειάζεται να αναπτυχθεί ή να αποκτηθεί ένα νέο χρηματοοικονομικό ή λογιστικό σύστημα, θα ήταν λογικό να εξασφαλιστεί συμβατότητα όλων αυτών των συστημάτων με το ευρώ, και να μην χρειάζεται περαιτέρω αναβάθμιση σε μεταγενέστερο στάδιο. Ομοίως, οι σημαντικές αναθεωρήσεις υφισταμένων συστημάτων μπορεί να αποτελούν ευκαιρία για την άμεση εξασφάλιση συμβατότητας με το ευρώ με χαμηλό κόστος.

2.2.2. Γενικό πλαίσιο για τις πρακτικές προετοιμασίες

Τέσσερις χώρες (Εσθονία, Λιθουανία, Σλοβενία και Σλοβακία) ήδη ενέκριναν τα εθνικά τους σχέδια μετάβασης το 2005. Τόσο η Εσθονία, όσο και η Σλοβενία επικαιροποίησαν τα σχέδιά τους στις αρχές του 2006. Τον Φεβρουάριο του 2006, η λεττονική κυβέρνηση ενέκρινε το εθνικό της σχέδιο μετάβασης στο ευρώ. Η Κύπρος και η Μάλτα, οι οποίες έχουν ορίσει ως καταληκτική ημερομηνία την 1η Ιανουαρίου 2008, σαφώς χρειάζεται να επιταχύνουν τις προετοιμασίες τους. Στην Κύπρο, η Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή έχει εγκρίνει προσχέδιο του εθνικού σχεδίου μετάβασης, το οποίο, ωστόσο, δεν έχει ακόμη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Απαιτείται επείγοντως έγκριση του σχεδίου, προκειμένου να δοθούν συγκεκριμένες και έγκαιρες κατευθυντήριες γραμμές στους συναλλασσομένους του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Στη Μάλτα, το πρώτο συνολικό εθνικό σχέδιο μετάβασης εγκρίθηκε από την κυβέρνηση μόλις στις 12 Ιουνίου 2006 και, επομένως, χρειάζεται να εφαρμοστεί με ταχείς ρυθμούς.

Οι πρακτικές προετοιμασίες στην Τσεχική Δημοκρατία βρίσκονται ακόμη σε πρώιμο στάδιο. Η κυβέρνηση ενέκρινε τις Θεσμικές Ρυθμίσεις για την εισαγωγή του ευρώ στην Τσεχική Δημοκρατία στις 23 Νοεμβρίου 2005. Το έγγραφο περιλαμβάνει περιγραφή του θεσμικού πλαισίου για τη μετάβαση στο ευρώ και προορίζεται να αποτελέσει τη βάση για την

κατάρτιση του εθνικού σχεδίου μετάβασης. Δεν υπάρχουν νέες εξελίξεις προς ανακοίνωση όσον αφορά τις πρακτικές προετοιμασίες στην Ουγγαρία και την Πολωνία.

Αναφορικά με τη σύσταση συμβουλίου για τη μετάβαση, αρμόδιου για την προετοιμασία και τον συντονισμό της μετάβασης στο ευρώ σε εθνικό επίπεδο, επτά κράτη μέλη είχαν ήδη συστήσει συντονιστικό φορέα πριν από την έγκριση της προηγούμενης έκθεσης πέρυσι. Στις 23 Νοέμβριου 2005, ο Τσέχος Υπουργός Οικονομικών ορίστηκε Εθνικός Συντονιστής για την εισαγωγή του ευρώ και, στις 20 Φεβρουαρίου 2006, συστάθηκε η Εθνική Συντονιστική Ομάδα για την εισαγωγή του ευρώ.

2.2.3. Προετοιμασίες σχετικές με τον χρηματοπιστωτικό τομέα ή με τη μετάβαση στο ευρώ στον τομέα των μετρητών

Η πείρα έχει δείξει⁸ ότι οι ρυθμίσεις για προκαταρκτικό και περαιτέρω εφοδιασμό⁹ διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην επιτάχυνση, σε μεγάλο βαθμό, της μετάβασης στο ευρώ όσον αφορά τα μετρητά, και στον περιορισμό της διάρκειας της περιόδου διπλής κυκλοφορίας, εξασφαλίζοντας ότι τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα ευρώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν αμέσως από την πρώτη ημέρα. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι είναι καθοριστικής σημασίας η ακαριαία μεταστροφή όλων των ATM από τη διάθεση εθνικού νομίσματος στη διάθεση ευρώ κατά την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας. Επιπλέον, στα αρχικά στάδια της αλλαγής των μετρητών πρέπει να διατίθενται κυρίως χαρτονομίσματα μικρής αξίας (5 και 10 ευρώ). Αυτή η πρακτική είναι απαραίτητη προκειμένου να μειωθεί το ποσό των μετρητών που χρειάζονται οι λιανέμποροι για να δίνουν ρέστα στους πελάτες τους.

Αν και αληθεύει ότι τα μετρητά ευρώ είναι ήδη ευρέως διαθέσιμα στα κράτη μέλη που προετοιμάζονται να υιοθετήσουν το ευρώ, πιθανώς να είναι μάλλον μικρή η αναλογία επιχειρήσεων και πολιτών που ήδη κατέχουν σημαντικά ποσά σε χαρτονομίσματα και κέρματα ευρώ. Επομένως, για την επιτυχή αλλαγή των μετρητών, παραμένει αναγκαία η εκστρατεία συστηματικού περαιτέρω εφοδιασμού των λιανικών και άλλων σχετικών επιχειρήσεων. Οι έμποροι λιανικής, ιδίως, πρέπει να είναι σε θέση να δίνουν ρέστα σε ευρώ και μόνον από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας, συμβάλλοντας, με τον τρόπο αυτόν, στην άμεση απόσυρση του εθνικού νομίσματος και διαθέτοντας στο κοινό σημαντικές ποσότητες χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ.

Η εμπειρία του «πρώτου κύματος» δείχνει ότι μπορούν να αποκομισθούν αξιοσημείωτα οφέλη από τον περαιτέρω εφοδιασμό και του κοινού παράλληλα. Ο εφοδιασμός αυτός ελαφρύνει την πίεση των λιανεμπόρων και των τραπεζών κατά τις πρώτες ημέρες της αλλαγής των μετρητών, και επιτρέπει να παραμείνει σύντομη η περίοδος διπλής κυκλοφορίας. Συν τοις άλλοις, τυγχάνει καλής αποδοχής από το ευρύ κοινό, καθώς κεντρίζεται το ενδιαφέρον και η περιέργειά του για τα κέρματα ευρώ με την εθνική όψη της χώρας. Οι πολίτες γενικά αισθάνονται περισσότερο συνδεδεμένοι με το νέο τους νόμισμα.

Για τους ίδιους λόγους, θα μπορούσε επίσης να προβλεφθεί κάποιος περαιτέρω εφοδιασμός του κοινού με χαρτονομίσματα μικρής αξίας. Εν πάση περιπτώσει, οι καταναλωτές πρέπει οπωσδήποτε να αποθαρρυνθούν να χρησιμοποιήσουν τα μετρητά τους ευρώ για πληρωμές

⁸ Ο προκαταρκτικός και ο περαιτέρω εφοδιασμός αποτέλεσαν μέρος των προετοιμασιών για τη μετάβαση στο ευρώ στον τομέα των μετρητών, το 2002, σε όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο - Απολογισμός των ενεργειών εισαγωγής του ευρώ σε φυσική μορφή, 6.3.2002, COM(2002) 124 τελικό.

⁹ Βλ. υποσημείωση 7 για τον ορισμό του προκαταρκτικού και του περαιτέρω εφοδιασμού.

πριν από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας. Ο περαιτέρω εφοδιασμός του κοινού μόνον για μικρό χρονικό διάστημα, π.χ. 10 έως 14 ημέρες πριν από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας, αναμένεται επίσης να περιορίσει τον κίνδυνο πρόωρης κυκλοφορίας των μετρητών με τα οποία έχει εφοδιαστεί το κοινό.

Πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι προβλέπονται κατάλληλες ρυθμίσεις για προκαταρκτικό και περαιτέρω εφοδιασμό στις περισσότερες χώρες. Η περίοδος προκαταρκτικού εφοδιασμού κυμαίνεται από τρεις μήνες (στη Λιθουανία, αλλά μόνον για κέρματα) σε έναν μήνα πριν από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας (π.χ. στη Λεττονία). Ωστόσο, συνήθως δεν προβλέπεται περαιτέρω εφοδιασμός του κοινού (εκτός από τα «σακούλια εκκίνησης» με κέρματα, που πρόκειται να διανεμηθούν στη Σλοβενία). Πάντως, στην Εσθονία, οι τράπεζες θα προσφέρουν τη δυνατότητα ανταλλαγής κορωνών με χαρτονομίσματα ευρώ στην ισοτιμία μετατροπής και ατελώς, τουλάχιστον έναν μήνα πριν από την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας.

2.2.4. Προετοιμασίες που αφορούν τις επιχειρήσεις εν γένει

Η διπλή αναγραφή τιμών και άλλων χρηματικών αξιών, δηλαδή η ταυτόχρονη αναγραφή ενός ποσού σε μονάδες εθνικού νομίσματος και σε μονάδες ευρώ, έχει αποδείξει τη χρησιμότητά της όσον αφορά τη διευκόλυνση της εισαγωγής του ευρώ. Κυρίως, βοηθά τους καταναλωτές στη διαδικασία αλλαγής νομίσματος «στο μυαλό» τους και, επιπλέον, τους δίνει τη δυνατότητα να παρακολουθούν ενδεχόμενες αλλαγές των τιμών πριν και μετά την εισαγωγή του ευρώ. Η διπλή αναγραφή είναι χρήσιμη, όχι μόνον στα μαγαζιά (αναγραφές τιμών), αλλά και στα δελτία κίνησης τραπεζικών λογαριασμών, μισθολογικές καταστάσεις, τιμολόγια, σε καταλόγους πωλήσεων, κ.λπ.

Μολονότι η διπλή αναγραφή ήταν προαιρετική στις περισσότερες χώρες του «πρώτου κύματος» (μόνον η Ελλάδα, η Αυστρία και η Πορτογαλία επέβαλαν διπλή αναγραφή δια νόμου), στην πράξη εφαρμόστηκε ευρέως. Επί του παρόντος, έξι χώρες προγραμματίζουν να εφαρμόσουν (ή εφαρμόζουν ήδη στην περίπτωση της Σλοβενίας) υποχρεωτική διπλή αναγραφή βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αν και οι λεπτομέρειες εφαρμογής ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, η εν λόγω διπλή αναγραφή συνήθως καλύπτει, όχι μόνον τις τιμές στα μαγαζιά και τα εμπορικά καταστήματα, αλλά και τα χρηματικά ποσά που αναγράφονται σε τιμολόγια, οικονομικά δελτία και συναφή παραστατικά. Η συνολική διάρκεια αυτής της υποχρέωσης (τόσο πριν, όσο και μετά την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας) ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό από τη μια χώρα στην άλλη, κυμαίνεται δε από 8 μήνες στη Λιθουανία σε 18 μήνες στη Σλοβακία.

Ταυτοχρόνως, η διπλή αναγραφή πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με αυστηρά πρότυπα, διότι αλλιώς θα μπορούσε να αποβεί αντιπαραγωγική ή να προκαλέσει σύγχυση. Συγκεκριμένα, πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον η ισοτιμία μετατροπής και να τηρούνται αυστηρά οι κανόνες στρογγύλευσης. Η διπλή αναγραφή πρέπει να είναι σαφής, εύκολα αναγνώρισιμη και ευανάγνωστη¹⁰. Η εφαρμογή αυτής της ρύθμισης θα εξαρτηθεί από τον χαρακτήρα της επιχείρησης λιανικού εμπορίου, από τον τύπο των πωλούμενων προϊόντων, από τις τεχνικές συνέπειες και από το κόστος τροποποίησης των υφισταμένων συστημάτων αναγραφής τιμών και χρηματοοικονομικών δεδομένων.

¹⁰ Βλ. επίσης τη σύσταση της Επιτροπής της 23ης Απριλίου 1998 σχετικά με τη διπλή αναγραφή τιμών και άλλων χρηματικών αξιών (EE L 130 της 1.5.1998, σ. 26).

Από την απαίτηση να χρησιμοποιείται η ισοτιμία μετατροπής έπεται ότι η υποχρέωση, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, για διπλή αναγραφή των τιμών πρέπει να αρχίζει, κατά προτίμηση, μόνον αφού έχει καθοριστεί από το Συμβούλιο η αμετάκλητη ισοτιμία μετατροπής, σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ. Η έναρξη της διπλής αναγραφής πριν από αυτή τη στιγμή προκαλεί προβλήματα, καθώς όχι μόνον προδικάζει τη μελλοντική απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την άρση της παρέκκλισης για το συγκεκριμένο κράτος μέλος, αλλά και την πραγματική ισοτιμία μετατροπής. Η χρήση υποκατάστατης ισοτιμίας, διαφορετικής από την αμετάκλητα καθορισμένη ισοτιμία μετατροπής είναι αντιπαραγωγική, διότι μπορεί να δημιουργηθούν αμφιβολίες και σύγχυση στο μυαλό των καταναλωτών.

Απαξ και έχει καθοριστεί η ισοτιμία μετατροπής, η διπλή αναγραφή των τιμών πρέπει να αρχίσει το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να αρχίσουν να εξοικειώνονται οι καταναλωτές με το νέο νόμισμα. Κανονικά, πρέπει να συνεχιστεί για περίοδο έξι έως δώδεκα μηνών μετά την πρώτη ημέρα κυκλοφορίας, και κατόπιν θα πρέπει να λάβει τέλος, για να μην καταστεί αντιπαραγωγική, καθυστερώντας την αλλαγή στο μυαλό των καταναλωτών. Θεωρητικά, το τέλος της περιόδου διπλής αναγραφής πρέπει, επομένως, να προγραμματίζεται και να αναγγέλλεται εκ των προτέρων.

2.2.5. *Ανάγκη για συμφωνίες μεταξύ λιανικού εμπορίου και καταναλωτών για σταθερές τιμές*

Ο φόβος για πιθανές αυξήσεις των τιμών ή καταχρήσεις αποτελεί έναν από τους κυριότερους λόγους στους οποίους οφείλεται η έλλειψη ενθουσιασμού ή ακόμη και η ανησυχία σε ορισμένα από τα νέα κράτη μέλη έναντι της εισαγωγής του ευρώ. Μολονότι τα στατιστικά δεδομένα δείχνουν σαφώς ότι οι επιπτώσεις στις τιμές ήταν οριακές στις χώρες του «πρώτου κύματος»¹¹, η κοινή γνώμη σε πολλές χώρες εμμένει στην αντίθετη άποψη και υπάρχει σαφής διάσταση μεταξύ της επικρατούσας αντίληψης και της πραγματικότητας. Πέρα από τις εξηγήσεις που πρέπει να δοθούν στους πολίτες σχετικά με αυτή την κατάσταση, οι δημόσιες αρχές των κρατών μελών που προετοιμάζονται να υιοθετήσουν το ευρώ πρέπει οπωσδήποτε να λάβουν κάθε αναγκαίο μέτρο προκειμένου να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Παραδείγματος χάρη, διάφορες χώρες έχουν ήδη αναγγείλει ότι θα παρακολουθούν ενεργά τις τιμές κατά τη διάρκεια της μετάβασης και θα δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα.

Η σύναψη επισήμων συμφωνιών μεταξύ λιανικού εμπορίου και καταναλωτών για την τήρηση της σταθερότητας των τιμών κατά την πορεία της μετάβασης στο ευρώ, π.χ. υπό τη μορφή δεοντολογικών κωδικών, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τον σκοπό αυτόν. Η διαπραγμάτευση των συμφωνιών πρέπει να διεξαχθεί είτε σε εθνικό, είτε σε τομεακό επίπεδο, με τη συμμετοχή των σχετικών ενώσεων καταναλωτών. Αυτού του είδους οι συμφωνίες αποδείχθηκαν εξαιρετικά χρήσιμες κατά το «πρώτο κύμα» μετάβασης. Για παράδειγμα, οι εκπρόσωποι του λιανικού εμπορίου και των επιχειρήσεων συμφώνησαν σε επίπεδο ΕΕ, τον Απρίλιο του 2001, σχετικά με τους δεοντολογικούς κανόνες κατά την περίοδο μετάβασης. Οι έμποροι λιανικής δεσμεύτηκαν να τηρήσουν αυστηρά τους κανόνες μετατροπής και στρογγύλευσης σε όλες τις διπλές αναγραφές τους και ανέλαβαν την υποχρέωση να μην επωφεληθούν από τη μετάβαση στο ευρώ για να αυξήσουν κρυφά τις τιμές. Στο πλαίσιο του «πρώτου κύματος» μετάβασης, συνήφθησαν επίσης διάφορες συμφωνίες αυτού του είδους σε εθνικό επίπεδο. Πρέπει να σημειωθεί ότι η Λεττονία σχεδιάζει επί του παρόντος εκστρατεία

¹¹ Σύμφωνα με τη Eurostat (Ιούνιος 2003), οι συνολικές επιπτώσεις υπολογίζεται ότι κυμαίνονται μεταξύ του 0,09% και του 0,28%, http://epp.eurostat.cec.eu.int/cache/ITY_PUBLIC/2-18062003-AP/EN/2-18062003-AP-EN.HTML.

«σωστό εμπορεύ», στο πλαίσιο διαφόρων μέτρων με σκοπό να εξασφαλιστεί ορθή μετατροπή των τιμών, καθώς και ακριβής στρογγύλευση και αναγραφή των τιμών σε ευρώ. Οι λιθουανικές επιχειρηματικές οργανώσεις θα ενθαρρυνθούν να υιοθετήσουν τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής των Επιχειρήσεων, βάσει του οποίου αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην κερδοσκοπήσουν από την εισαγωγή του ευρώ αυξάνοντας τις τιμές. Στη Σλοβακία, καταρτίζεται αυτοδεσμευτικός δεοντολογικός κώδικας ως μέρος άλλων μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

2.2.6. Δημόσιες υπηρεσίες

Το κυριότερο μέρος των προετοιμασιών του δημόσιου τομέα συνίσταται από δύο στοιχεία: κατά πρώτον, την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την έκδοση της νομοθεσίας σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ και, δεύτερον, την τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας ενόψει του ενιαίου νομίσματος. Η Κύπρος, η Εσθονία, η Λεττονία, η Λιθουανία, η Μάλτα και η Σλοβακία βρίσκονται σήμερα στη διαδικασία της κατάρτισης των αντιστοίχων σχεδίων νομοθετικών διατάξεων. Όταν μετατρέπονται οι χρηματικές αξίες στις υφιστάμενες νομικές διατάξεις, παραδείγματος χάρη στις φορολογικές διατάξεις, στη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης, στις διατάξεις περί διοικητικών προστίμων, τελών και χορηγήσεων, αποτελεί ορθή πρακτική η προσαρμογή σε ευρώ προς όφελος του πολίτη, εφόσον κρίνεται αναγκαία η εξομάλυνση. Αυτό θα συμβάλει στην αποφυγή επιπτώσεων στον πληθωρισμό από τη μετάβαση και θα δώσει ένα καλό παράδειγμα στον ιδιωτικό τομέα ώστε να εξασφαλιστούν σταθερές τιμές.

Χρειάζεται να προετοιμαστεί προσεκτικά η μεταστροφή των συστημάτων λογιστικής και πληροφορικής των δημοσίων υπηρεσιών στο ευρώ. Οι περισσότερες χώρες έχουν καταρτίσει χρονοδιαγράμματα προκειμένου να παρακολουθούν της πρόοδο της μετατροπής των βασικών συστημάτων τους. Όπως και οι επιχειρήσεις, οι δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να προβλέπουν διπλή αναγραφή των τιμών και άλλων χρηματικών αξιών, για παράδειγμα στις μισθολογικές καταστάσεις των δημοσίων υπαλλήλων, στα τιμολόγια και τις ανακοινώσεις των δημοσίων επιχειρήσεων, στις πληρωμές κοινωνικής ασφάλισης, κ.λπ.

Όλα τα σχετικά κράτη μέλη πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να διατεθούν οι αναγκαίοι δημοσιονομικοί και ανθρωπίνι πόροι για τον προγραμματισμό και την εκτέλεση της μετάβασης στο ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων επικοινωνίας.

Η διαδικασία επιλογής των σχεδίων για τις εθνικές όψεις των μελλοντικών κερμάτων ευρώ έχει ολοκληρωθεί στην Εσθονία, τη Λιθουανία και τη Σλοβενία ήδη από το 2005, η δε Σλοβακία έχει τώρα και αυτή ολοκληρώσει την επιλογή των σχεδίων (βλ. παράρτημα 4).

Αν και η μετάβαση αποτελεί αρμοδιότητα των επιμέρους κρατών μελών, η ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειρογνωμοσύνης βοηθά σε μεγάλο βαθμό τα κράτη μέλη στις προετοιμασίες τους. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή δημιούργησε ένα δίκτυο δημοσίων υπηρεσιών, το οποίο προσφέρει ένα βήμα στα στελέχη του δημόσιου τομέα που είναι αρμόδια για τη μετάβαση στο ευρώ στις αντίστοιχες χώρες. Το δίκτυο αυτό στηρίζεται επίσης στην πείρα που αποκομίσθηκε κατά το «πρώτο κύμα» μετάβασης στο ευρώ.

2.2.7. Δραστηριότητες επικοινωνίας

Η Εσθονία, η Λιθουανία και η Σλοβενία ενέκριναν τη επικοινωνιακή στρατηγική τους για το ευρώ, το 2005, και υπέγραψαν Συμφωνίες εταιρικής σχέσης με την Επιτροπή, στις 8 Νοεμβρίου 2005. Κατόπιν τούτου, άρχισαν τις εκστρατείες επικοινωνίας, με δραστηριότητες

όπως ειδικούς δικτυακούς τόπους για το ευρώ, δημοσιεύσεις και εκδόσεις, οπτικές ταυτότητες, δωρεάν τηλεφωνικές γραμμές, κ.λπ. Η Κύπρος και η Μάλτα ολοκλήρωσαν την κατάρτιση της επικοινωνιακής στρατηγικής τους, τον Απρίλιο του 2006, και υπέγραψαν Συμφωνίες εταιρικής σχέσης με την Επιτροπή, στις 5 Μαΐου 2006. Η Λεττονία και η Σλοβακία υπέβαλαν το πρώτο τους σχέδιο επικοινωνιακής στρατηγικής. Η Πολωνία, η Τσεχική Δημοκρατία και η Ουγγαρία δεν έχουν ακόμη αρχίσει να προγραμματίζουν οποιεσδήποτε δραστηριότητες ενημέρωσης και επικοινωνίας.

Στο πλαίσιο αυτών των εταιρικών σχέσεων, η Επιτροπή υποστηρίζει μια ποικιλία δραστηριοτήτων τις οποίες αναπτύσσουν οι εθνικές αρχές, όπως δημοσιεύσεις και εκδόσεις, εκστρατείες στα μέσα ενημέρωσης, ενημερωτικό υλικό, διαλέξεις και σεμινάρια, δημοσκοπήσεις, κ.λπ. Οι εθνικές εκστρατείες επικοινωνίας θα πρέπει να ξεκινήσουν αρκετά πριν από την εισαγωγή του ευρώ και να συνεχιστούν για μερικούς μήνες μετά το τέλος της περιόδου διπλής κυκλοφορίας. Παράλληλα με αυτές τις εταιρικές σχέσεις, η Επιτροπή εξακολουθεί να υποστηρίζει προγράμματα αδελφοποίησης, στο πλαίσιο των οποίων τα κράτη μέλη της ζώνης ευρώ μοιράζονται την εμπειρία τους με τα κράτη μέλη που προετοιμάζονται να υιοθετήσουν το ευρώ. Αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη επτά προγράμματα αδελφοποίησης μεταξύ πρόσφατα ενταχθέντων κρατών μελών και χωρών της ζώνης του ευρώ.

Διοργανώθηκαν διάφορες εκδηλώσεις για το κοινό, όπως διαλέξεις (π.χ. στη Λουμπλιάνα, στις 17 Μαρτίου 2006) και εκθέσεις για τη γένεση των κερμάτων ευρώ (Λιθουανία και Αυστρία): πρόκειται να ακολουθήσουν, αργότερα εφέτος, παρόμοιες εκθέσεις στη Σλοβενία, τη Λεττονία και την Κύπρο. Πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια για δημοσιογράφους στις Βρυξέλλες και στη Φρανκφούρτη, όπως και στις πρωτεύουσες της Σλοβενίας, της Εσθονίας και της Λιθουανίας.

2.2.8. Συμπέρασμα

Εν γένει, οι χώρες που σκοπεύουν να υιοθετήσουν το ευρώ το 2008 χρειάζεται να επιταχύνουν τις προετοιμασίες τους επειγόντως, ιδίως η Κύπρος, η οποία δεν έχει ακόμη εγκρίνει επισήμως το εθνικό της σχέδιο μετάβασης στο ευρώ, και η Μάλτα, η οποία το ενέκρινε μόλις πολύ πρόσφατα. Συν τοις άλλοις, τα περισσότερα εθνικά σχέδια μετάβασης πρέπει να ενισχυθούν από πολλές απόψεις. Συγκεκριμένα, πρέπει να συναφθούν εγκαίρως συμφωνίες μεταξύ λιανικού εμπορίου και καταναλωτών, ώστε να αποφευχθούν αυξήσεις των τιμών κατά τη διάρκεια της μετάβασης. Αυτοί οι δεοντολογικοί κώδικες πρέπει να προβλέπουν κυρίως την εφαρμογή λογικών τιμών και τη διπλή αναγραφή των τιμών. Όσον αφορά τη δεύτερη, όλες οι διπλές αναγραφές πρέπει οπωσδήποτε να πληρούν ορισμένα πρότυπα (συγκεκριμένα, χρήση του συντελεστή μετατροπής: σαφή, εύκολα αναγνωρίσιμη και ευανάγνωστη αναγραφή).

3. ΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΠΟΥ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΑΝ ΠΡΟΣΦΑΤΑ

Τα αποτελέσματα της δημοσκόπησης του Ευρωβαρομέτρου στα κράτη μέλη που προσχώρησαν πρόσφατα, η οποία διενεργήθηκε τον Απρίλιο του 2006¹², δείχνουν σχετική βελτίωση της αντίληψης που έχει το κοινό για το ευρώ. Ταυτοχρόνως, επιβεβαιώνουν τη διαπίστωση ότι οι περισσότεροι πολίτες δεν αισθάνονται ακόμη καλά ενημερωμένοι για το

¹² http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl183_en.pdf.

ευρώ, το οποίο επιβεβαιώνεται περαιτέρω από το γεγονός ότι σχεδόν οι μισοί πολίτες στα νέα κράτη μέλη φοβούνται ότι το ευρώ θα αυξήσει τον πληθωρισμό στη χώρα τους¹³. Παραμένει επίσης υψηλός ο αριθμός των ατόμων που απάντησαν ότι φοβούνται αυξήσεις των τιμών κατά τη μετάβαση. Στον πίνακα 3 παρουσιάζεται επισκόπηση της εξέλιξης της κοινής γνώμης σχετικά με το ευρώ στις ενδιαφερόμενες χώρες από τότε που διεξήχθη η πρώτη δημοσκόπηση του Ευρωβαρομέτρου τον Σεπτέμβριο του 2004. Στο παράρτημα 5 παρατίθενται τα κυριότερα αποτελέσματα της πλέον πρόσφατης δημοσκόπησης.

Πίνακας 3

Ποσοστό ατόμων στα κράτη μέλη που προσχώρησαν πρόσφατα, τα οποία απάντησαν ...	Ευρωβαρόμετρο - Απρίλιος 2006	Ευρωβαρόμετρο - Σεπτέμβριος 2005	Ευρωβαρόμετρο - Σεπτέμβριος 2004
... ότι αναμένουν θετικό αντίκτυπο για τη χώρα τους από την εισαγωγή του ευρώ	52%	38%	44%
... ότι είναι προσωπικά ευτυχείς που το ευρώ θα αντικαταστήσει / θα μπορούσε να αντικαταστήσει το εθνικό νόμισμα	48%	36%	42%
... ότι αισθάνονται καλά ενημερωμένοι για το ευρώ	37%	32%	34%
... ότι πιστεύουν ότι η εισαγωγή του ευρώ θα αυξήσει τον πληθωρισμό	46%	48%	48%
... ότι φοβούνται καταχρήσεις στις τιμές κατά τη μετάβαση	74%	75%	71%

¹³ Ο φόβος αυτός αντικρούεται από τα στατιστικά δεδομένα σχετικά με το ετήσιο ύψος του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ, το οποίο δεν έχει ποτέ υπερβεί το 2,4% από την εισαγωγή του ευρώ το 1999.

ANNEX 1 - Preparations at Community level

1. Community legal framework

Having regard to the Commission's proposal¹⁴ for amending Council Regulation (EC) No 974/98 on the introduction of the euro¹⁵, the Council has adopted Regulation (EC) No 2169/2005 on 21 December 2005.¹⁶ The amended Regulation now includes the rules for the introduction and the use of the euro in Member States adopting the euro after 2006.

Building on the provisions governing the initial establishment of the euro area, the revised rules allow for two new changeover scenarios in addition to the transitional period scenario¹⁷ applicable for the first-wave euro-area Member States: Member States can now also opt for a "big bang" scenario or a "big bang" scenario combined with a "phasing-out" period. Under the "big bang" scenario the introduction of the euro as the currency and the introduction of euro banknotes and coins coincide. This scenario allows for a more expeditious changeover to the euro now that euro banknotes and coins are widely available. Yet, this approach imposes rigorous timing requirements which might not in all cases be met by the economic actors. The "big bang" scenario combined with a "phasing-out" period thus offers a more gradual phasing out of the national currency by providing some scope for continuing to refer during a limited period to the national currency units in newly created legal instruments.¹⁸

In addition, the amended Regulation introduces binding rules on the exchange free of charge of national banknotes and coins during the changeover period by credit institutions in Member States which will adopt the euro. The rules for the adoption of the euro by the first-wave euro-area Member States and Greece did not contain a comparable obligation, although such practice was recommended by the Commission.¹⁹

2. Euro banknotes and coins

Euro-area entrants can start producing euro banknotes and coins as soon as the Council lifts the Member State's derogation. However, as far as euro banknotes are concerned, the ECB has decided that these countries will be able to borrow the necessary volumes of euro banknotes from the Eurosystem and, as part of the pooling arrangement, pay them back after the changeover with euro banknotes produced by their own supply arrangements.

Regarding the preparations for the start of the coin production by future euro area entrants, meaningful progress has been made since November 2005. While a future euro area Member States may only start producing euro coins once its derogation has been lifted, a number of preparatory tasks – including the production of limited quantities of test coins – may be

¹⁴ COM(2005) 357.

¹⁵ OJ L 139, 11.5.1998, p. 1. This Regulation was amended in order to allow Greece to join the euro area in 2001 by Regulation (EC) No 2596/2000 (OJ L 300, 29.11.2000, p. 2).

¹⁶ Council Regulation (EC) No 2169/2005 of 21 December 2005 amending Regulation (EC) No 974/98 on the introduction of the euro (OJ L 346, 29.12.2005, p. 1).

¹⁷ The transitional period is a period of three years at most beginning on the euro adoption date and ending on the date on which euro banknotes and coins acquire the status of legal tender in a given Member State.

¹⁸ For further details see Torsten Schäfer, Occasional Paper "The Legal Framework for the Enlargement of the Euro Area", http://www.ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasionalpapers_en.htm.

¹⁹ Cf. Commission Recommendation of 11 October 2000 on measures to facilitate the preparation of economic operators for the changeover to the euro (OJ C 303, 24.10.2000, p. 6).

carried out before this time. In the framework of their preparations for future euro coin production, Estonia, Lithuania and Slovenia have signed Memoranda of Understanding with the Member States of the euro area and the European Commission in January and February 2006, respectively. The Commission subsequently transferred the required copyrights, and the national mints transferred the available minting tools for the common sides of the euro coins, to the three Member States concerned. Cyprus has recently requested the signing of such a Memorandum of Understanding.

On 7 June 2005, at the initiative of the Commission, the Ecofin Council had decided that the common sides of the 1- and 2-euro and the 10-, 20- and 50-cent coins, which currently depict the EU before it was enlarged from 15 to 25 Member States, should be modified in order to represent Europe as a whole. Following this decision, the necessary design and technical work is currently being finalised so that new euro area entrants can strike and issue euro coins with the new common side already from 2007.

New common sides of the 1- and 2-euro coins and of the 10-, 20- and 50-cent coins

3. Communication activities

The European Commission continued to implement its communication activities on the euro and EMU in close cooperation with Member States and other Community institutions. Helping the new Member States intending to introduce the euro in 2007 or 2008 in their communication campaigns still constitutes the main priority.

The Commission also developed during the last 6 months a number of activities linked to the enlargement of the euro area, such as opinion polls, surveys and studies.²⁰ Moreover, brochures and posters for the general public²¹, a website dedicated to the euro²² and promotional material were made available.

To ensure an easy recognition of its information products, a visual identity has been developed for all communication products and activities on the euro and EMU financed under the PRINCE programme and developed by the Commission or a Member State under a partnership agreement with the Commission.

²⁰ http://europa.eu.int/comm/public_opinion/index_en.htm.

²¹ http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/general/general_en.htm.

²² http://europa.eu.int/comm/economy_finance/euro/our_currency_en.htm.

ANNEX 2 – List of relevant changeover characteristics

The table below provides an overview of certain relevant changeover characteristics in each Member State concerned. It is solely based on officially approved and publicly available information and does therefore not reflect preparations which are still under way. It should be noted that the state and degree of progress of preparations should be assessed in the context of the target date, as preparations tend to step up with the proximity of the changeover.

X: Officially approved/ established and published
(in particular in the national changeover plan)

	CZ	EE	CY	LV	LT	HU	MT	PL	SI	SK	SE
Changeover plan											
National target date	X	X	X	[X]	[X]	X	X		X	X	
National Changeover Plan		X		X	X		X		X	X	
National Changeover Committee	X	X	X	X	X		X		X	X	
Cash Changeover details											
Type of scenario		X	X	X	X		X		X	X	
Length of dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Exchange at commercial banks after dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Exchange at central bank after dual circulation period		X	X	X	X		X		X	X	
Frontloading of financial institutions		X		X	X		X		X	X	
Sub-frontloading of retailers		X		X	X		X		X	X	
Sub-frontloading of the general public		X ²³									
Deferred debiting					X						
Piggy coin operations ²⁴		X			X						
Arrangements for extended bank opening hours around €-day											
ATMs dispensing euro only as from €-day		X		X	X		X		X	X	
Denominations of notes in ATMs specified		X							X		
Transport and storage for euro cash		X									
Transport and storage for legacy cash		X		X							
Change only given in euro by retailers as from €-day		X	X		X				X	X	
Euro coins kits for retailers							X		X		
Euro coins kits for the general public							X		X		
Design of national side of the euro coins		X	X		X				X	X	
Supply arrangements for euro coins		X							X		

²³ Exchange at banks at the conversion rate without service fees.

²⁴ This term refers to campaigns encouraging citizens to deposit hoarded cash with banks well in advance of the changeover to the euro.

	CZ	EE	CY	LV	LT	HU	MT	PL	SI	SK	SE
Further changeover details											
Necessary adaptations of national law identified		X		X	X				X	X	
Dual display of prices before €-day		X		X	X				X	X	
Dual display of prices after €-day		X		X	X				X	X	
Dual display of utility bills		X							X	X	
Dual display of civil servants' wages											
Voluntary dual display of prices		X			X		X			X	
Agreements on price stability or fair pricing				X	X						
Price monitoring projects		X		X	X		X			X	
Training for cash handlers		X		X			X			X	
Accounting adaptations		X		X						X	
Share capital conversion		X					X			X	
Rounding rules in legislation		X							X	X	
Evaluation of the costs involved for the public sector											
Twinning agreement			X		X	X	X	X	X	X	
Communication activities											
Communication strategy		X	X	X	X		X		X	X	
Partnership agreement		X	X		X		X		X		

ANNEX 3 – Table: State of practical preparations (June 2006)

	Czech Republic	Estonia
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2010 (*) (* Preliminary date)	1 January 2008
National co-ordinating institution	On 23 November 2005 the Deputy Minister of Finance has been appointed as the National Coordinator of the Euro Introduction. The National Co-ordination Group on Euro Introduction was established and had its first meeting on 20 February 2006. Consequently six Working Groups were established for particular areas of the euro preparatory activities.	The National Changeover Committee, chaired by the Secretary General of the Ministry of Finance, was created on 27 January 2005.
(Approved) National Changeover Plan	The Czech Republic's Euro Accession Strategy was approved by the Government in October 2003: http://www.cnb.cz/euro_index.php The Institutional Arrangements for Introduction of the Euro in the Czech Republic were approved by Government on 23 November 2005. The National Changeover Plan will be submitted to the government by the end of December 2006.	First draft of euro adoption plan was approved by the government on 1 September 2005: http://www.fin.ee/index.php?id=13324 4 th version of Estonia's National Changeover Plan, approved by the National Changeover Committee on 18 May 2006 http://euro.eesti.ee/EU/Prod/Euroveeb/Main_Page/left_menu_content4748/Changeover_to_the_euro_in_Estonia/europlan_en.jsp
Changeover details		
Type of scenario	Under consideration – proposal to be submitted to the government by the end of August 2006.	"Big bang"
Dual circulation period		2 weeks
Exchange of national banknotes and coins		Banknotes and coins: Commercial banks at least 6 months after €-day free of charge, some branches 12 months. Central Bank indefinitely, free of charge.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins		Campaign for collection of coins before €-day planned; credit institutions are recommended to launch early cash deposit campaigns.
Frontloading and sub-frontloading		Frontloading 2 months before €-day; sub-frontloading by credit institutions to major clients 1 month before €-day (precondition: no distribution to general public before €-day). Banks will offer to change kroons into euro banknotes at the conversion rate and without a service fee at least one month prior to €-day.
ATMs issuing euro only		All ATMs will dispense euro only within 48h as of €-day.

Change in euro only		In general, change will be given in euro, but the possibility of giving change in kroons remains for the dual circulation period
Dual display of prices		Compulsory: 6 months before and after €-day.
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)		Monitoring of the prices of certain frequently consumed goods and services under the supervision of the Ministry of Economic Affairs and Communications.
Adaptation of national law	Methodology and legislative analysis for national law adaptation is being prepared in the framework of the Working Group for Legislation of the National Co-ordination Group on the Euro Introduction.	Act on the Introduction of the Euro ("umbrella law") and amendments to the Business Code are expected to be passed to the parliament by September 2006.
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Competition under consideration.	Design selected and published in December 2004.
Nr of different coin designs		1 design.
Coin supplier	Not decided yet. The current coin supplier, the Czech Mint, is an independent division of Jablonex Group a.s.; the Czech Mint is connected with the National Bank by business contracts based on tender procedures.	Coins to be minted abroad; following an international tender euro coins will be minted by the Mint of Finland.
Estimation on the need for banknotes and coins	230 million banknotes and 950 million coins.	150-200 million coins.
Communication activities		
Communication strategy	Under preparation within the framework of the Working Group for Communication.	Endorsed by the National Changeover Committee on 21 June 2005 and updated on 18 May 2006.
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank		www.euro.eesti.ee , launched in January 2006.
Partnership agreement		Signed 8 November 2005.
Other issues		
ERM II entry		28 June 2004
Twinning agreement		

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Cyprus	Latvia
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2008	1 January 2008 (under revision)
National co-ordinating institution	Joint coordination by the Minister of Finance and the Central Bank of Cyprus, established on 29 December 2004.	The Steering Committee for the preparation and coordination of the euro changeover was established on 18 July 2005.
(Approved) National Changeover Plan	The National Changeover Plan has been approved by the National Advisory Committee on 29 March 2006. Still to be approved by the Council of Ministers.	The Cabinet of Ministers of the Republic of Latvia has approved the Action Plan for Implementation of the Single European Currency of the on 1 November 2005, and the first draft of Latvia's National Euro Changeover Plan on 28 February 2006 (Government order No.148, 6 March 2006).
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang" envisaged	"Big bang"
Dual circulation period	1 month envisaged	1 month
Exchange of national banknotes and coins	It is envisaged that the Central Bank will exchange banknotes for 10 years and coins for 2 years. Banks will exchange national banknotes and coins for euro, free of charge, at least for the amount of € 1.000 for banknotes and € 50 for coins, for a period of 6 months after €-day.	Commercial banks, currency exchange offices and post offices for 6 months after €-day free of charge; the Bank of Latvia will exchange without time limit free of charge.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	Campaign envisaged around September 2007 encouraging people to use hoarded cash or deposit it with banks.	Not envisaged due to the high nominal value of coins in Latvia and their intensive use in day-to-day payments.
Frontloading and sub-frontloading	Envisaged from November to December 2007.	Frontloading to banks starts on 1 December 2007, sub-frontloading on 15 December 2007 (precondition: euro banknotes and coins may not be publicly circulated before €-day).
ATMs issuing euro only	Arrangements with banks on this issue are currently being worked out with the aim to have all ATMs dispensing small denominations (10€ and 20€) from €-day	As of 1 January 2008 ATMs will dispense euro banknotes only.
Change in euro only	It is planned that the retail sector will be frontloaded with euro coins so as to give change in euro only as from €-day, to the extent possible.	After the end of the dual circulation period.
Dual display of prices	Starting one month after the abrogation of the derogation, until six months after the adoption of the euro (preliminary period).	Compulsory three months before and one year after €-day.
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with		Monitoring of price developments in retail trade, verification procedure on the accuracy of price displays

retailers)		and "fair trader" campaign envisaged.
Adaptation of national law	A draft "umbrella law" for the adoption of the euro in Cyprus is currently being prepared; the law is planned to be adopted at the end of 2006.	"Umbrella law" on basic provisions for the introduction of the euro in Latvia is currently being prepared. All ministries are involved in the review of national legislation to identify the necessary amendments and required new legislative acts.
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Will be submitted to the Council of Ministers for final approval shortly.	In process.
Nr of different coin designs	3 designs.	4 designs.
Coin supplier	Coins to be minted abroad at approved national and/or private mints, through tender procedures.	Coins to be minted abroad. Tender for production of coins will be organised after design finalisation.
Estimation on the need for banknotes and coins	79 million banknotes (value € 1730m), 545 million coins (value € 147,4m).	87 million banknotes and 300 million coins.
Communication activities		
Communication strategy	A Comprehensive Strategic Communication Plan for the Adoption of the Euro in the Republic of Cyprus, approved by the Council of Ministers on 5 April 2006.	"Communication strategy for the euro changeover in Latvia" approved by the Steering Committee of Latvia's euro implementation project on 12 April 2006.
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Ministry of Finance/Government; Central Bank	www.euro.cy , activated on 31 May 2006 as part of the communication campaign official kick-off event.	Planned euro changeover website: www.euro.lv . Updated information on the euro changeover process is available on the website of the Ministry of Finance: http://www.fm.gov.lv/page.php?id=105 .
Partnership agreement	Signed on 5 May 2006.	Planned to be signed in 2006.
Other issues		
ERM II entry	2 May 2005	2 May 2005
Twinning agreement	Between IE – MT – CY: communication and information strategy (finalised); between GR – CY: technical issues related to the changeover.	

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Lithuania	Hungary
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2007 (under revision)	1 January 2010
National co-ordinating institution	Commission for the Coordination of the Adoption of the Euro in Lithuania, established on 30 May 2005.	Preparatory work is ongoing in the Ministry of Finance and Magyar Nemzeti Bank (central bank of Hungary).
(Approved) National Changeover Plan	The first version of the National Changeover Plan was approved by the government on 29 September 2005. The draft second version of the National Changeover Plan, dated April 2006, was published: http://www.finmin.lt/notes_images/web/stotis_inf.nsf/0/80C39F584F795D97C22570AD0054C826/\$File/LT%20Changeover%20plan_en.pdf	
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang".	"Big bang" with possible phasing out features.
Dual circulation period	15 days.	1 month.
Exchange of national banknotes and coins	Commercial banks: free of charge during 60 days after €-day. Central bank: free of charge for an unlimited period.	Credit institutions and post offices: at least during dual circulation period. Magyar Nemzeti Bank: in case of banknotes for 20 years and in case of coins for 5 years after the end of dual circulation period.
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	Consumers will be encouraged to deposit cash with banks as early as possible.	
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading of euro banknotes to commercial banks one month before €-day at the latest and of euro coins three months before €-day at the latest. Sub-frontloading of euro banknotes and coins to retailers in December 2006.	
ATMs issuing euro only	As from €-day ATMs will dispense euro banknotes.	
Change in euro only	Recommendation to give change in euro only.	
Dual display of prices	Compulsory: 120 calendar days before €-day until 120 days after €-day; voluntary: recommendation to use dual display as early as possible after the adoption of the conversion rate.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Business organisations will be encouraged to adopt a Code of Good Business Practice (on correct conversion, no price increases etc.); enterprises committing themselves will be	

	authorised to use the special logo of the Code.	
Adaptation of national law	<p>Draft Law on the Adoption of the Euro has been prepared (rules on conversion and exchange of the litas to the euro, withdrawal of litas from circulation, publication of the images of notes and coins, redenomination of securities, dual display of prices etc.). The law will be adopted after decision on the abrogation of the derogation.</p> <p>All existing legal acts that need to be adapted with a view to the euro have been identified by December 2005. The necessary amendments will be adopted by 1 December 2006. This does not include replacing references to the litas with references to the euro, which will be carried out after the adoption of the euro in Lithuania.</p>	
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Approved.	
Nr of different coin designs	3 designs.	
Coin supplier	Lithuanian Mint.	National Mint.
Estimation on the need for banknotes and coins	Estimation of 118 million banknotes and 290 million coins has been made on the condition that the euro will be introduced on 1 January 2007.	0,5 billion banknotes and 1 billion coins.
Communication activities		
Communication strategy	"Public information and communication strategy on the adoption of the euro of Lithuania" was approved by the government on 29 September 2005.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Ministry of Finance/Government; Central Bank	Websites of the Bank of Lithuania (www.lb.lt) and of the Ministry of Finance (www.finmin.lt). National website planned as from EU Council decision on the abrogation of the derogation.	
Partnership agreement	Signed on 8 November 2005.	
Other issues		
ERM II entry	28 June 2004	
Twinning agreement	<p>Between NL – SI – LT: communication and information strategy;</p> <p>between BE – LT on tax-related question;</p> <p>between BE – LT on departmental management related to the changeover.</p>	Between AU – HU: communication and information strategy (finalised).

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Malta	Poland
Changeover plan		
National target date for euro adoption	1 January 2008	
National co-ordinating institution	Two Committees appointed on 13 June 2005: a Steering Committee and a National Euro Changeover Committee (NECC) reporting to it.	Inter-institutional working group Ministry of Finance – national central bank.
(Approved) National Changeover Plan	The Second Updated Master Plan for the Euro Changeover in Malta was adopted by the government on 12 June 2006 http://mfin.gov.mt/image.aspx?site=NECC&ref=Master%20Plan%20	
Changeover details		
Type of scenario	"Big bang" with a phasing out period.	
Dual circulation period	January 2008.	
Exchange of national banknotes and coins	It is planned that, as from 2 January 2008, credit institutions will start accepting the exchange of Maltese lira notes into euro notes and coins, free of charge for their clients and up to a 'household amount' of Lm 250 for non-bank clients. In both cases free exchange is planned to be provided until the end of March 2008. The Central Bank of Malta will continue to exchange all Maltese lira coins and notes, subject to anti-money laundering regulations, for two years and ten years respectively after the end of the dual circulation period.	
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	A de-hoarding campaign will be initiated at national level as from September 2006.	
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading to banks is planned to start from late October/early November 2007 and sub-frontloading by credit institutions is planned to start from 17 th December 2007.	
ATMs issuing euro only	Planned as from 1 January 2008.	
Change in euro only	Planned as from 1 January 2008.	
Dual display of prices	Voluntary dual display of prices is planned to start between January 2007 and June 2007 and to end on 30 June 2008.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Presently in consultation within the NECC for the establishment of a Retailers Euro Changeover Best Practice Initiative (RECBPI). The RECBPI provides for the conclusion of formal agreements in which retailers voluntarily commit themselves towards best practices that	

	ensure price fairness, transparency and stability and that assist the consumers to become familiar with the new currency. The needs of vulnerable persons are taken into account. A Euro Observatory on the basis of EC Recommendation 98/288/EC is in the process of being set up.	
Adaptation of national law	The draft Euro Adoption Bill 2006 ("umbrella law") is currently being debated in Parliament.	
Euro banknotes and coins		
Design of the national side	Public consultation process for the selection of the designs for the national side of the euro coins launched on 14 January 2006; its initial phase lasted until 29 January 2006. The second and final phase of the process was completed by 9 June 2006.	Public survey.
Nr of different coin designs	3 designs.	
Coin supplier	Coins to be minted abroad by national mints.	National Mint.
Estimation on the need for banknotes and coins	Estimated 43 million euro notes. Estimated 108 million euro coins.	Between 4 and 5 billion coins.
Communication activities		
Communication strategy	"Multi-annual communication strategy in preparation for the adoption of the euro (2006-2008)" adopted by the Steering committee for the adoption of the euro on 19 April 2006. The NECC has prepared a detailed action plan for 2006 and 2007 including a significant information campaign reaching specific target groups including consumers, the business community, children, the elderly and vulnerable groups. It has recruited a team of information officers to assist the general public and has also launched a national helpline to assist the different target groups.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank	http://www.euro.gov.mt	
Partnership agreement	Signed on 5 May 2006.	
Other issues		
ERM II entry	2 May 2005	
Twinning agreement	Between IE – MT – CY: communication and information strategy (finalised).	Between DE – PL: communication and information strategy and practical issues.

STATE OF PRACTICAL PREPARATIONS (June 2006)

	Slovenia	Slovakia	Sweden
Changeover plan			
National target date for euro adoption	1 January 2007	1 January 2009	Not yet decided.
National co-ordinating institution	The Coordinating Committee for Technical Preparations to Introduce the Euro was created in July 2004.	Ministry of Finance	
(Approved) National Changeover Plan	A Masterplan for the Euro Changeover was approved in January 2005. First update adopted by the government on 2 February 2006. Both documents are available on: http://www.bsi.si/en/publications.asp?MaId=717 .	The National Changeover Plan was approved on 6 July 2005: http://www.nbs.sk/ZAKLNBS/PUBLIK/BROZURY/NARPLAN.PDF (Slovak) http://www.nbs.sk/ZAKLNBS/PUBLIK/BROZURY/NARPLANA.PDF (English).	
Changeover details			
Type of scenario	"Big bang".	"Big bang".	
Dual circulation period	1 January to 14 January 2007.	16 days.	
Exchange of national banknotes and coins	Commercial banks will exchange banknotes and coins free of charge until 1 March 2007; Banka Slovenije will exchange tolar banknotes without time limit free of charge, and tolar coins until 31 December 2016.	Commercial banks exchange banknotes until end 2009 and coins until June 2009 (free of charge). The Central Bank exchanges banknotes without time limit and coins for 5 years.	
Campaign for rapid withdrawal of national banknotes and coins	A campaign of the banking sector is planned for the rapid withdrawal of national banknotes and coins.		
Frontloading and sub-frontloading	Frontloading of coins to banks as of 1 September 2006, of banknotes as of 11 December 2006; sub-frontloading of coins as of 1 December 2006, of banknotes as of 11 December 2006; coin starter kits for the general public as of 15 December 2006.	One to four months prior to €-day.	
ATMs issuing euro only	ATMs will only dispense € 10 and € 20 banknotes as of €-day.	As of €-day ATMs will issue euro only.	
Change in euro only	Change will be given in euro only as of €-day.	Change will be given in euro only.	
Dual display of prices	Compulsory from 1 March 2006 till 30 June 2007.	Compulsory: from one month after fixing of conversion rate till one year after euro adoption. Voluntary: for further 6 months.	
Consumer confidence building measures (e.g. agreements with retailers)	Price Watch Project: The Consumer Association of Slovenia is monitoring price developments in the retail sector for specific goods and services in co-operation with the Statistical Office of	Evolution of prices in 2008 and 2009 will be closely monitored; consumers will be informed of the results; consumers can raise complaints to supervisory bodies or apply to the courts; voluntary ethical code is prepared	

	the Republic of Slovenia and will publish the names of retailers who increase prices excessively.	with retailers and entrepreneurs.	
Adaptation of national law	The draft Introduction of the Euro Act has been sent to the ECB for consultation on 3 May 2006. Amendments to the Salary Tax Act have been adopted in December 2005; amendments to the Bank of Slovenia Act, to the Payment Transactions Act, to the Misdemeanours Act and to the Companies Act have been adopted in April 2006. A draft amendment to the Collateralisation Act has been submitted to the parliament in April 2006.	"Umbrella law" planned to be adopted by 1 January 2008. The necessary amendments to existing legislation have been identified by January 2006 and are envisaged to be adopted in 2008 at the latest.	
Euro banknotes and coins			
Design of the national side	Approved.	Final design of the national side for the euro coins was chosen by public tender followed by an opinion poll and announced in December 2005.	
Nr of different coin designs	8 designs.	3 designs.	
Coin supplier	Coins to be minted by national mints abroad; the Mint of Finland has been chosen as producer of euro coins.	National Mint.	
Estimation on the need for banknotes and coins	94 million banknotes and 234 million coins.	400 million coins.	
Communication activities			
Communication strategy	Endorsed by Bank of Slovenia on 19 May 2005 and by the government on 2 June 2005.	Communication strategy on the euro introduction in the Slovak Republic is part of the National Changeover Plan.	
Addresses of websites on euro changeover, activation date: Government/Ministry of Finance; Central Bank	National website on euro changeover: http://www.evro.si , activated on 15 February 2006. Special section on the euro on the webpage of Bank of Slovenija: http://www.bsi.si Toll-free phone line: 080 2002 (Evrophon).	http://euro.vlada.gov.sk ; http://www.euromena.sk .	
Partnership agreement	Signed on 8 November 2005		
Other issues			
ERM II entry	28 June 2004	28 November 2005	
Twinning agreement	Between NL – SI – LT: communication and information strategy.	Between AU – SK: communication and information strategy; Between BE – SK: technical issues related to the changeover.	

ANNEX 4 - Euro coins designs of the future national sides of Slovakia

2-euro coins

1-euro coin

50-cent coin

20-cent coin

10-cent coin

**Copper plated coins
(1-,2- and 5-cent coins)**

ANNEX 5 - State of public opinion in the recently acceded Member States

The European Commission recently commissioned a new Eurobarometer survey on the public opinion in the recently acceded Member States concerning citizens' attitudes to and knowledge on the introduction of the euro. Gallup Europe conducted this survey in April 2006. This was the third such Eurobarometer survey after September 2004 and 2005, again polling over 10,000 citizens.

1. The perception and support for the single currency improved

The overall perception and support for the euro has markedly improved, even exceeding the more favourable levels of September 2004, thus probably reflecting the improved general climate in Europe over the last months. The consequences of the introduction of the euro for the country and on personal level are deemed much more positive: 52% think that the euro would be rather or very positive for the country and 46% on personal level, with the support being highest in Slovenia (58% and 53% respectively). In the perception of people, the overall environment has become more in favour of their country joining the euro area. However, the level of support varies widely among countries. The population in the three Baltic States are the least happy about the forthcoming replacement of their national currency.

2. The knowledge about the euro remains mixed

Respondents in the recently acceded Member States are relatively familiar with the common currency: most people have seen euro banknotes (80%) or euro coins (75%), although much less used them already (45% and 41% respectively). This level of information is essentially unchanged relative to last year. As in the past, Slovenes are most familiar with the euro banknotes and coins. The usage of the euro has slightly increased but varies widely between countries. However, only a minority (46% for banknotes and 41% for coins) is able to correctly identify whether or not the designs differ between countries.

The knowledge among the general public about the framework conditions for euro adoption has not improved. Only 38% (unchanged since September 2005) are able to indicate the correct number of euro-area Member States. While all new Member States are expected to join the euro area in due time, a significant majority (69% compared with 58% in the previous survey) believes that their country can choose whether or not to introduce the euro. Opinions on the expected date of euro introduction seem to converge with a realistic assessment of the national target dates.

3. Citizens want to be informed early on

According to the survey, more people feel well-informed than in the previous survey (37% relative to 32%), most notably in Slovenia, suggesting that the communication efforts on European and national level are starting to bear fruit. However, the majority of citizens (60%) still consider themselves not very or not at all informed. The perceived level of information is disappointingly low in some countries with more imminent national target dates for euro introduction such as Latvia, Malta, Estonia and Cyprus. Respondents confirmed previous results that early information on the introduction of the euro is appreciated.

As regards the source of information on the euro, the current survey confirms that people trust above all National Central Banks (77%), followed by the European Institutions (70%). As regards the channels, strongest preference is expressed for traditional media (TV, papers,

radio) but also internet, and banks even though the use of bank services is still relatively low in some of these countries. Most citizens identify practical information as the preferred topics for the national campaigns e.g. the conversion rate (93%) and the changeover scenario (90%). 92% seek information on how to avoid price abuses. The current survey confirms that the dual display of prices (86%) and amounts on bills and invoices (76%) is judged the most essential tool for preparing the population for the new scale of values.

4. People's expectations and fears regarding the adoption of the euro are subdued

The picture in this respect is somewhat mixed and contradictory. Expectations towards the euro as an international currency and towards the role of Europe in the world are increasingly positive. Concerns about the loss of control over economic policy or the loss of national identity are lowering. A broad and increasing majority expects tangible benefits for daily life like for travelling and price transparency.

Since the introduction of the euro in 1999, prices have been stable and inflation rates in the euro area did not exceed 2.4% p.a. Surprisingly, most citizens in the new Member States (46%) fear that the introduction of the euro will increase inflation in their country. Albeit rising, the share of those who believe that the euro might help to maintain price stability remains low at 29%.